

ผลการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน ด้วยแนวทางการเรียนรู้เชิงรุกและการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมสมรรถนะ

การวิจัยในชั้นเรียน สำหรับนักศึกษาครู สาขาวิชาภาษาไทย*

Findings of Problems and Needs Regarding a Development of an Instructional Model Based on Active Learning and Self-regulation to Promote Classroom Research Competencies for Thai Language Teacher Students

¹อารีรัตน์ โนนสุวรรณ, ธีรชัย เนตรนอมศักดิ์ และ นฤมล อินทร์ประสิทธิ์

¹Areerat Nonsuwan, Teerachai Nethanomsak and Narumol Inprasitha

¹คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

¹Faculty of Education, Khon Kaen University, Thailand.

¹Corresponding Author's Email: namphung.aree@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน ด้วยแนวทางการเรียนรู้เชิงรุกและการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียน สำหรับนักศึกษาครู สาขาวิชาภาษาไทย ของสถาบันผลิตครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้วยวิธีการวิจัยแบบผสมผสาน ประชากร ได้แก่ อาจารย์ประจำหลักสูตร จำนวน 65 คน นักศึกษาครู สาขาวิชาภาษาไทย จำนวน 1,260 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ อาจารย์ประจำหลักสูตร จำนวน 12 คน และนักศึกษาครู จำนวน 120 คน ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างการวิจัย แบบแบ่งชั้นอย่างเป็นสัดส่วน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แบบสอบถามความคิดเห็น เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า และ 2) แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูล เชิงปริมาณด้วยการสรุปผลเป็นภาพรวมค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการหาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ระหว่างสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า ค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI) ระหว่างสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน มีความแตกต่างกันทั้ง 2 ด้าน คือ ด้านที่ 1 ความต้องการและความจำเป็นเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนด้วยแนวทางการเรียนรู้เชิงรุกและการกำกับตนเอง สำหรับอาจารย์ โดยรวมมีค่า PNI = 0.22 ในขณะที่สำหรับนักศึกษา โดยรวมมีค่า PNI = 0.19 และด้านที่ 2 ความต้องการและความจำเป็นเกี่ยวกับการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียน สำหรับอาจารย์ โดยรวมมีค่า PNI = 0.29 ในขณะที่สำหรับนักศึกษาโดยรวมมีค่า PNI = 0.16 ผลการสัมภาษณ์ พบว่า อาจารย์และนักศึกษามี

*Received October 25, 2020; Revised January 30, 2021; Accepted April 3, 2021

ความต้องการในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนด้วยแนวทางการเรียนรู้เชิงรุกและการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียน เนื่องจากการเรียนรู้เชิงรุกเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองจากการปฏิบัติ ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน โดยการได้รับคำแนะนำจากผู้สอนอย่างใกล้ชิด ผู้สอนได้ใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย มีการวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงและหากผู้เรียนมีความสามารถในการกำกับตนเองในการเรียนรู้จะส่งผลให้การวิจัยในชั้นเรียนประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้

คำสำคัญ: รูปแบบการเรียนการสอน; การเรียนรู้เชิงรุก; การกำกับตนเอง; สมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียน

Abstract

The study was to explore problems and needs in developing an instructional model based on active learning and self-regulation to promote classroom research competencies for Thai language teacher students of a Northeastern teacher institute. The population was 65 lecturers and 1,260 teacher students of Thai language teaching major. The samples were selected; 12 lecturers by purposive sampling technique and 120 teacher students by proportional stratified random. The research tools were 1) a rating-scale survey and 2) a semi-structure interview form. Analyze quantitative data Using the method to summarize the results, mean, standard deviation. And finding the index of priority of the need the actual and the intended condition in the development of teaching and learning styles. And analyze the qualitative data through content analysis.

It was found that the priority needs index (PNI) between current situations and expected outcome in developing a teaching model which include 2 aspects. First, the needs on a teaching model development based on active learning and self-regulation showed that the lecturers rated PNI = 0.22 whereas the teacher students rated PNI = 0.19. Second, the needs on promoting learners to have classroom research competencies showed that the lecturers rated PNI = 0.29 whereas the teacher students rated PNI = 0.16. The interview findings revealed that lecturers and teacher students needed to have an alternative teaching model developed which is based on active learning and self-regulation to promote classroom research competencies since active learning supports learners to construct knowledge by themselves, moreover, they could learn collaboratively, get suggestions from teachers, explore various materials and get evaluated by authentic assessment. If students are able to regulate themselves, they could outperform classroom research competencies in responding to learning objectives.

Keywords: instructional model; active learning; self-regulation; classroom research competencies

บทนำ

ครูถือเป็นบุคคลหลักของการปฏิรูปการเรียนรู้ เพราะความสำเร็จของการปฏิรูปห้องเรียนสู่ห้องเรียนคุณภาพ การปฏิรูปโรงเรียนสู่โรงเรียนคุณภาพ ก็คือ “ครู” โดยมุ่งหวังเพื่อสร้างผู้เรียนแห่งคุณภาพ หมายความว่า ผู้เรียนเป็นผู้มีคุณธรรมควบคู่กับการมีความสามารถในการแสวงหาความรู้อย่างใฝ่เรียนใฝ่รู้ เป็นเด็กไทยที่มีภาวะผู้นำ และเป็นเด็กผู้สร้างนวัตกรรม ฉะนั้นครูจำเป็นต้องพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้มีสมรรถนะและความเชี่ยวชาญตรงตามที่มาตรฐานวิชาชีพครูกำหนดไว้ในประกาศคณะกรรมการคุรุสภา ว่าด้วยเรื่องสาระความรู้ สมรรถนะและประสบการณ์วิชาชีพครู ตามข้อบังคับคุรุสภา หมวดที่ 1 ผู้ประกอบวิชาชีพครู ในมาตรฐานข้อที่ 7 ระบุว่า “ด้านสาระความรู้ ครูต้องรู้ 1) หลักการ แนวคิด แนวปฏิบัติ ในการวิจัย และ 2) การใช้และผลิตงานวิจัย เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ด้านสมรรถนะ ครูต้องมีสมรรถนะ 1) สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน และ 2) สามารถทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียน การสอนและพัฒนาผู้เรียน” (The Secretariat of the Teachers Council of Thailand, 2020) ซึ่งจะเน้นให้ครูสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนและพัฒนาผู้เรียน ทำนองเดียวกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2553 ที่เน้นให้ครูมีสมรรถนะในเรื่องการทำวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน นอกจากนี้ครูยังต้องมีทักษะที่เรียกว่า “ทักษะสำหรับครูมืออาชีพ” เป็นทักษะที่นอกจากจะเน้นการสร้าง หลักสูตรและการเรียนการสอนแล้ว แต่ครูยังต้องมีทักษะที่มุ่งให้ผู้เรียนสามารถสร้างนวัตกรรมการทำงาน หรือทำวิจัยพื้นฐาน และครูก็ทำวิจัยพัฒนาการเรียนรู้ด้วย กล่าวโดยสรุปคือ “สอนเด็กทำโครงการ สอนอาจารย์ทำวิจัย” ฉะนั้น ครูมืออาชีพจึงต้องมีทักษะการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน (Classroom Action Research) ซึ่งเป็นหนึ่งในทักษะ 7C ซึ่งเป็นทักษะเพื่อการเป็นครูมืออาชีพตามพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและมาตรฐาน อันจะส่งผลให้ผู้เรียน เป็นผู้เรียนคุณภาพตรงตามที่สังคมโลกในยุค 4.0 ต้องการ (Dechakhup, and Yindisuk, 2017) การวิจัย ปฏิบัติการในชั้นเรียน (Classroom Action Research) เป็นนวัตกรรมการเรียนรู้ที่มีบทบาทสำคัญของครู ในยุคนี้ อันเป็นไปตามมาตราที่ 30 ที่ครูควรมีความสามารถในการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับ ผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษาตามหมวด 4 แนวการจัดการศึกษาพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 คำที่ใช้ในการวิจัยในชั้นเรียน คือ Classroom Research (CR) และการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน คือ Classroom Action Research (CAR)

สำหรับการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐานในระดับอุดมศึกษา ถือว่ามีความสำคัญ และเป็นหัวใจ สำคัญของการศึกษาในระดับนี้ เนื่องจากจะต้องผลิตกำลังคนที่มีความสามารถฝีมือและริเริ่มสร้างสรรค์ เพียงพอ เพื่อเป็นฐานของความสามารถในการแข่งขัน ในระดับนานาชาติ (Suwannawayla, 2002) และ เป็นฐานของสังคม อุดมปัญญา (Society Learning) จึงต้องพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถใน การแสวงหา ความรู้ด้วยตนเอง และเกิดทักษะการคิดในเชิงระบบคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ และคิดริเริ่ม

สร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ๆ ได้ ตลอดจนเกิดทักษะในวิชาชีพ ทักษะชีวิต ทักษะทางสังคม และการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Office of the Higher Education Commission, 2010) โดยมีความเชี่ยวชาญกระบวนการวิจัยจะสามารถสร้างผู้เรียนให้เกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ดังกล่าวได้ในหลักสูตร (Krutthong, 2013)

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยจำนวนมาก พบว่า แนวทางการเรียนรู้เชิงรุกและการกำกับตนเองเป็นแนวทางที่มีความน่าสนใจและเชื่อว่าแนวทางการเรียนรู้ทั้งสองจะช่วยส่งเสริมสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียนให้แก่ นักศึกษาครู สาขาวิชาภาษาไทย เพิ่มมากยิ่งขึ้น เนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวทางการเรียนรู้เชิงรุกช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ด้วยตนเองมากกว่าการรับข้อมูลจากผู้สอนเพียงอย่างเดียว รวมทั้งเป็นกิจกรรมทางการเรียนรู้จากประสบการณ์ของผู้เรียน โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฟัง พูด อ่าน เขียน และกระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในทุก ๆ กิจกรรมของการจัดการเรียนการสอน อีกทั้งยังฝึกทักษะการสื่อสาร การแสดงความคิดเห็นขณะลงมือทำกิจกรรมและในขณะเดียวกันผู้เรียนต้องใช้กระบวนการคิดขั้นสูง คือการวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่าในสิ่งที่กำลังกระทำอยู่ด้วย ผู้สอนต้องปรับวิธีการสอนจากการถ่ายทอดความรู้เป็นผู้ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ โดยเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ทุก ๆ กิจกรรมทั้งแบบรายบุคคลและแบบกลุ่มร่วมมือ กิจกรรมการเรียนรู้ต้องมีความหลากหลาย ยืดหยุ่น และสร้างสรรค์ เน้นกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะทางภาษาทั้งการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน และการแก้ไขปัญหา (Dechakhup, and Yindisuk, 2017; Dale, 1965; Bonwell, 1991; Watthayu, 2005; Bandura (1986) cited in Iamsuphasit, 1998); Pintrich, 1995) ฉะนั้นเพื่อให้แต่ละกิจกรรมการเรียนรู้ประสบผลสำเร็จ จำเป็นจะต้องอาศัยการกำกับตนเองในการเรียนรู้ในทุก ๆ กิจกรรมที่กำหนดให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ ทั้งกิจกรรมเดี่ยว กิจกรรมคู่ และกิจกรรมกลุ่มร่วมมือ โดยเริ่มตั้งแต่ผู้เรียนสามารถกำหนดเป้าหมาย (Goal Setting) ซึ่งเป็นการกำหนดพฤติกรรมเป้าหมายหรือกำหนดเกณฑ์ในการแสดงพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งที่ต้องการเปลี่ยนแปลงช่วยให้ผู้เรียนได้รับรู้พฤติกรรมที่ต้องการกระทำอย่างชัดเจน และยังใช้เป็นเกณฑ์ในการประเมิน เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมที่บุคคลกระทำจริง (ทั้งทางด้านปริมาณ ด้านคุณภาพ และด้านอื่น ๆ) กับเกณฑ์มาตรฐานหรือพฤติกรรมเป้าหมายที่กำหนดไว้ว่า พฤติกรรมนั้นมีการเปลี่ยนแปลงในลักษณะเช่นใด ทั้งนี้เพื่อใช้เป็นข้อมูลย้อนกลับในการแสดงปฏิกิริยาต่อตนเองทั้งทางบวกและทางลบ จากนั้นต้องสามารถเตือนตนเอง (Self-Monitoring) ในระหว่างกระบวนการเรียนรู้ได้ ซึ่งการเตือนตนเองจะเป็นกระบวนการที่ผู้เรียนสามารถสังเกตและบันทึกพฤติกรรมเป้าหมายที่เกิดขึ้นด้วยตนเอง เพื่อเป็นข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ตนเองกระทำ อีกทั้งยังใช้เป็นข้อมูลย้อนกลับที่จะทำให้บุคคลทราบว่าตนเองกระทำพฤติกรรมในลักษณะใด เพื่อจะนำไปสู่พฤติกรรมเป้าหมายที่ต้องการ นอกจากนี้ยังต้องสามารถตัดสินตนเอง (Self-Judgment) โดยใช้ข้อมูลที่ได้จากการสังเกตตนเองเทียบกับเกณฑ์แล้วตัดสินการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเองกระบวนการตัดสินผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม เมื่อผลที่เกิดขึ้นมีคุณค่าเพียงพอ และเป็นผลที่เกิดจากความสามารถและการกระทำของตน และท้ายที่สุด คือผู้เรียนต้องสามารถแสดงปฏิกิริยาต่อตนเอง (Self-Reaction) ได้ ซึ่งขึ้นอยู่กับมาตรฐานการตัดสินของผู้เรียนแต่ละคน และขึ้นกับผลที่จะได้รับ เช่น ถ้าตนเองบรรลุมาตรฐานที่ตั้งไว้ ผู้เรียนมักตอบสนอง โดยการให้รางวัลแก่ตนเอง ถ้าทำได้ต่ำกว่ามาตรฐานมักตอบสนอง โดยการลงโทษตนเอง นอกจากนี้ การตอบสนองต่อตนเองอาจเป็นสิ่งที่

เห็นได้ชัด เช่น ทำงานมากขึ้น หรือสิ่งที่มองไม่เห็น เช่น ความรู้สึกภาคภูมิใจ เป็นต้น ฉะนั้น การเรียนรู้เชิงรุกจะประสบผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดนั้น จำเป็นจะต้องอาศัยการกำกับตนเอง ในการเรียนรู้ของผู้เรียนควบคู่กันไป ผู้วิจัยจึงเชื่อว่า การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนด้วยแนวทางการเรียนรู้เชิงรุก และการกำกับตนเอง จะสามารถช่วยพัฒนาสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียนให้แก่ศึกษาคู สาขาวิชาภาษาไทย ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดการพัฒนารูปแบบ (Kaeocharoenkit, 2007; Dechakrup, and Yindisuk, 2017; Sinthapanon, 2017; Bonwel, and Eison, 1991)

ด้วยเหตุผลและความสำคัญดังที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน ด้วยแนวทางการเรียนรู้เชิงรุกและการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการวิจัยการวิจัยในชั้นเรียน สำหรับศึกษาคู สาขาวิชาภาษาไทย สถาบันผลิตครู ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อนำข้อมูลพื้นฐานดังกล่าวมาประกอบการยกร่างรูปแบบการเรียนการสอนที่ช่วยส่งเสริมสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียน สำหรับศึกษาคู สาขาวิชาภาษาไทย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน ด้วยแนวทางการเรียนรู้เชิงรุกและการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียน สำหรับศึกษาคู สาขาวิชาภาษาไทย ของสถาบันผลิตครู ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยสภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน ด้วยแนวทางการเรียนรู้เชิงรุกและการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียน สำหรับศึกษาคู สาขาวิชาภาษาไทย โดยใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method Research) ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาในเชิงเอกสาร (Documentary Study) ทำการศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและหลักฐานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ (1) ศึกษา ค้นคว้า วิจัย และเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารชั้นปฐมภูมิ (Primary Source) ได้แก่ การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน การเรียนรู้เชิงรุก การกำกับตนเอง และสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียน และ การสร้างเครื่องมือประเมินความต้องการจำเป็น (2) ศึกษา ค้นคว้า วิจัย และเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารชั้นทุติยภูมิ (Secondary Source) ได้แก่ วิทยานิพนธ์และหนังสือ รวมทั้งบทความที่เกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน การเรียนรู้เชิงรุก การกำกับตนเอง และสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียน

ขั้นตอนที่ 2 สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลมี 2 แบบ คือ แบบสอบถามความคิดเห็น เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 5 ระดับ 25 รายการ และ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน จากนั้นนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ได้มาโดยการคัดเลือกตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ 1) ต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาเอก 2) เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ทางการสอนเป็นเวลาไม่ต่ำ

กว่า 5 ปี และ 3) มีผลงานเป็นที่ประจักษ์ยอมรับทางด้านการวิจัย การวัดและการประเมินผล หลักสูตรและการสอน และด้านภาษาไทย โดยผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 5 คน ทำหน้าที่ในการตรวจประเมินความเหมาะสมและยืนยันความตรงของเครื่องมือการวิจัย

ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาในภาคสนาม (Field Study) นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างการวิจัย ดังนี้ (1) นำแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นใน การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน ไปสอบถามความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาครู สาขาวิชาภาษาไทย จากสถาบันผลิตครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (2) นำแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างไปสัมภาษณ์อาจารย์และนักศึกษาครู สาขาวิชาภาษาไทย จากสถาบันผลิตครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อนำบทสรุปของประเด็นการสัมภาษณ์ในการกร่างรูปแบบ การเรียนการสอนด้วยแนวทางการเรียนรู้เชิงรุกและการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียน สำหรับนักศึกษาครู สาขาวิชาภาษาไทย

ขั้นตอนที่ 4 วิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย ประกอบด้วย การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามความคิดเห็นด้วยวิธีการสรุปผลเป็นภาพรวมค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการหาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index: PNI) ระหว่างสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน (Wongwanich, 2018) และการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ด้วยวิธีการวิเคราะห์แบบ Content Analysis (Chanthawanit, 2010)

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน ด้วยแนวทางการเรียนรู้เชิงรุกและการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียน สำหรับนักศึกษาครู สาขาวิชาภาษาไทย สถาบันผลิตครู ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า

1. ผลการศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Data) การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน ด้วยแนวทางการเรียนรู้เชิงรุกและการกำกับตนเอง สำหรับนักศึกษาครูสาขาวิชาภาษาไทย สำหรับอาจารย์ประจำหลักสูตรและนักศึกษา สาขาวิชาภาษาไทย ผู้วิจัยได้กำหนดแบบสอบถามความคิดเห็นแบ่งออกเป็น 2 ด้าน ประกอบด้วย ด้านที่ 1 ความต้องการและความจำเป็นเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนด้วยแนวทางการเรียนรู้เชิงรุกและการกำกับตนเอง และด้านที่ 2 คือ ความต้องการและความจำเป็นเกี่ยวกับการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียน จากนั้นนำชุดข้อมูลมาสรุปผลเป็นภาพรวมค่าเฉลี่ย $\bar{x}$ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการหาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index: PNI) ระหว่างสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังรายละเอียด ต่อไปนี้

ตาราง 1 สรุปแบบสอบถามความคิดเห็นอาจารย์ประจำหลักสูตรเกี่ยวกับสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็น ในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน ด้วยแนวทางการเรียนรู้เชิงรุกและการกำกับตนเอง

รายการประเมิน	ค่า Priority Needs Index: PNI สำหรับอาจารย์ประจำหลักสูตร/อาจารย์ผู้สอน						
	ระดับสภาพที่เป็นจริง			ระดับสภาพที่ควรจะเป็น			PNI
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	
1. ความต้องการและความจำเป็นเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนด้วยแนวทางการเรียนรู้เชิงรุกและการกำกับตนเอง	3.69	0.87	มาก	4.72	0.48	มากที่สุด	0.22
2. ความต้องการและความจำเป็นเกี่ยวกับการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียน	3.52	0.76	ปานกลาง	4.86	0.31	มาก	0.29

จากตารางที่ 1 จะเห็นได้ว่า ความคิดเห็นอาจารย์ประจำหลักสูตร ด้านที่ 1 ความต้องการและความจำเป็นเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนด้วยแนวทางการเรียนรู้เชิงรุกและการกำกับตนเอง โดยรวมมีค่า PNI = 0.22 ในขณะที่ด้านที่ 2 ความต้องการและความจำเป็นเกี่ยวกับการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียน โดยรวมมีค่า PNI = 0.29

ตาราง 2 สรุปแบบสอบถามความคิดเห็นนักศึกษาครู สาขาวิชาภาษาไทย เกี่ยวกับสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน ด้วยแนวทางการเรียนรู้เชิงรุกและการกำกับตนเอง

รายการประเมิน	ค่า Priority Needs Index: PNI สำหรับนักศึกษาครู						
	ระดับสภาพที่เป็นจริง			ระดับสภาพที่ควรจะเป็น			PNI
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	
1. ความต้องการและความจำเป็นเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนด้วยแนวทางการเรียนรู้เชิงรุกและการกำกับตนเอง	3.77	0.82	มาก	4.63	0.58	มากที่สุด	0.19

รายการประเมิน	ค่า Priority Needs Index: PNI						
	สำหรับนักศึกษาครู						
	ระดับสภาพที่เป็นจริง			ระดับสภาพที่ควรจะเป็น			PNI
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	
2. ความต้องการและความจำเป็นเกี่ยวกับการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียน	3.98	0.79	มาก	4.74	0.50	มากที่สุด	0.16

จากตารางที่ 2 จะเห็นได้ว่า ความคิดเห็นของนักศึกษาครู สาขาวิชาภาษาไทย ด้านที่ 1 ความต้องการและความจำเป็นเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนด้วยแนวทางการเรียนรู้เชิงรุกและการกำกับตนเอง โดยรวมมีค่า PNI = 0.19 ในขณะที่ด้านที่ 2 ความต้องการและความจำเป็นเกี่ยวกับการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียน โดยภาพรวมมีค่า PNI = 0.16

2. ผลการศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Data) การสัมภาษณ์อาจารย์ประจำหลักสูตร สาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ เพื่อประเมินความต้องการและความจำเป็นในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนด้วยแนวทางการเรียนรู้เชิงรุกและการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียน สำหรับนักศึกษาครู สาขาวิชาภาษาไทย พบว่า อาจารย์ประจำหลักสูตร ร้อยละ 90 ต้องการรูปแบบการเรียนการสอนที่บูรณาการกับการเรียนรู้เชิงรุกและการกำกับตนเอง เนื่องจากการเรียนรู้เชิงรุกเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง โดยการได้รับคำแนะนำจากครูผู้สอนอย่างใกล้ชิด เปิดโอกาสให้ครูผู้สอนได้ใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายในลักษณะผสมผสาน มีการวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง (Authentic Assessment) หากผู้เรียนสามารถกำกับตนเองในการเรียนรู้ได้ จะส่งผลให้ผู้เรียนสามารถกำกับตนเอง ในการทำวิจัยในชั้นเรียนให้ประสบผลสำเร็จตรงตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้ อนึ่ง อาจารย์ประจำหลักสูตรส่วนใหญ่ยังมองว่าสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียนเป็นสิ่งที่สำคัญและจำเป็นต่อนักศึกษาครูภาษาไทย เนื่องจากการวิจัยในชั้นเรียนเป็นหลักฐานของการสำเร็จการศึกษา เพราะผู้เรียนจะต้องทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อเป็นหลักฐานการสำเร็จการศึกษาเมื่อเรียนในระดับชั้นปีที่ 5 และการวิจัยในชั้นเรียนยังเป็นเครื่องมือในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน รวมถึงช่วยพัฒนาวิชาชีพครูให้มีความก้าวหน้า ผู้ประกอบวิชาชีพครูสามารถใช้การวิจัยในชั้นเรียนเป็นหลักฐาน การเสนอขอผลงาน เพื่อก้าวเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการที่สูงขึ้นหากผู้เรียนมีพื้นฐานความรู้ด้านการวิจัยในชั้นเรียนที่ดีก็จะสามารถนำไปบูรณาการในการทำวิจัยในสาขาวิชาอื่นๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

ทำนองเดียวกับผลการสัมภาษณ์นักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย ที่สังกัดคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ สถาบันผลิตครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) และความสามารถในการกำกับตนเอง (Self-Regulation) กล่าวคือ นักศึกษาสามารถอธิบายเกี่ยวกับลักษณะของการเรียนรู้เชิงรุกว่ามีลักษณะของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยครูมีบทบาทเป็นผู้คอยชี้แนะหรือให้คำแนะนำเพื่อให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในขณะที่ผู้เรียนจะต้องสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข มีความ

กระตือรือร้นในการเรียนรู้ และไม่เบื่อหน่ายในการเรียนรู้ การใช้สื่อการเรียนรู้ควรมีลักษณะแบบผสมผสานที่หลากหลาย โดยบูรณาการกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ นอกจากนี้ผู้สอนและผู้เรียนควรมีโอกาสออกแบบสื่อการเรียนรู้ร่วมกัน สามารถสะท้อนผลการเรียนรู้ของตนเองได้ การวัดการประเมินผลควรเน้นการวัดประเมินผลตามสภาพจริง (Authentic Assessment) ในประเด็นความสามารถกำกับตนเอง นักศึกษาสามารถอธิบายได้ว่าการกำกับตนเองนั้นมีลักษณะเริ่มต้น คือ ผู้เรียนสามารถกำหนดจุดประสงค์หรือกำหนดปฏิทินวางแผนการทำงานของตนเองได้ ปฏิบัติตามจุดประสงค์และปฏิทินที่ตนเองกำหนดได้ อาจมีเสริมแรงทั้งเชิงบวกและเชิงลบ เพื่อเป็นแรงจูงใจให้ประสบผลสำเร็จในการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ควรเป็นสื่อเสมือนจริงที่ผสมผสานกับสื่อสมัยใหม่ การวัดการประเมินผลควรเน้นการสังเกตพฤติกรรม การเรียนรู้ รวมถึงคุณภาพของผลงาน อนึ่งการเรียนรู้เชิงรุกและการกำกับตนเองยังสามารถในการพัฒนาวิชาชีพได้ หากผู้ประกอบวิชาชีพครูสามารถจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ให้กับผู้เรียนก็จะทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้อย่างเต็มตามศักยภาพและมีความสุขสนุกสนานในการเรียนในขณะที่นักเรียนในโรงเรียนก็จะสามารถพัฒนาตนเองให้มีความรู้ทักษะและเจตคติให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของผู้สอนเช่นเดียวกัน

องค์ความรู้ใหม่

ผู้วิจัยได้รับองค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพความต้องการในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน ด้วยแนวทางการเรียนรู้เชิงรุกและการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียน สำหรับนักศึกษาครู สาขาวิชาภาษาไทย จากสถาบันผลิตครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กล่าวคือสภาพปัจจุบันในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน พบว่า อาจารย์ผู้สอนมีสภาพการจัดการเรียนรู้เป็นแบบ Passive Learning ส่งผลให้ผู้เรียนบรรลุจำนวนน้อย ในขณะที่นักศึกษาไม่ได้รับการพัฒนาให้เป็น Active Learner ส่งผลให้นักศึกษาขาดแรงจูงใจในการเรียนรู้ เรียนรู้อย่างไม่มีชีวิตชีวา และไม่สามารถกำกับตนเองในการเรียนรู้ให้ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ได้ ในขณะที่สภาพความต้องการในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน พบว่า อาจารย์ผู้สอนต้องการให้มีการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนด้วยแนวทางการเรียนรู้เชิงรุกและการกำกับตนเอง เนื่องจากรูปแบบการเรียนการสอนดังกล่าว จะสามารถพัฒนานักศึกษาให้เกิดสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียนได้ ในขณะที่นักศึกษาเองก็ต้องการให้ผู้สอนปรับเปลี่ยนวิธีการสอนให้เป็นแบบ Active Learning เพราะจะทำให้นักศึกษาเกิดความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ สามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ส่งเสริมให้เกิดความคิดขั้นสูง และสามารถจดจำสิ่งที่เรียนรู้ได้มากถึง 90% ในขณะเดียวกันก็สามารถกำกับตนเองในการเรียนรู้ให้ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ได้ด้วยเช่นเดียวกัน

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน พบว่า อาจารย์ประจำหลักสูตร และนักศึกษา สาขาวิชาภาษาไทย จากสถาบันผลิตครู ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความต้องการและความจำเป็นในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน ด้วยแนวทางการเรียนรู้เชิงรุกและการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียน และเมื่อพิจารณา ค่า PNI modified พบว่า ด้านที่ 1 ความ

ต้องการและความจำเป็นเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนด้วยแนวทางการเรียนรู้เชิงรุกและการกำกับตนเอง สำหรับอาจารย์ประจำหลักสูตร โดยรวมมีค่า PNI = 0.22 มีค่าสูงสุด คือ PNI = 0.32 คือ เน้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูง ในขณะที่สำหรับนักศึกษา โดยรวมมีค่า PNI = 0.19 และมีคะแนนสูงสุด คือ PNI = 0.24 คือ เน้นการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งสำรวจเจตคติและคุณค่าที่มีในตัวของผู้เรียนและเกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้ ในขณะที่ด้านที่ 2 ความต้องการและความจำเป็นเกี่ยวกับการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียน สำหรับอาจารย์ประจำหลักสูตร โดยรวมมีค่า PNI = 0.29 มีคะแนนสูงสุด คือ PNI = 0.37 คือ เน้นให้ผู้เรียนมีความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ และการสอนของตนเอง ในขณะที่สำหรับนักศึกษาโดยภาพรวมมีค่า PNI = 0.16 และมีคะแนนสูงสุด คือ PNI = 0.19 คือ เน้นให้ผู้เรียนมีทักษะความคิดสร้างสรรค์ นอกจากนี้ ผลการศึกษาริบท (Contextual study) ยังพบว่า อาจารย์ประจำหลักสูตร ได้มีความพยายามในการส่งเสริมสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียน ด้วยแนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุก แต่ยังไม่มียุทธศาสตร์การเรียนการสอนที่เป็นรูปธรรม ในขณะที่การกำกับตนเองในการเรียนรู้ พบว่า ยังไม่มีอาจารย์ประจำหลักสูตรท่านใด ได้กำหนดการกำกับตนเองไว้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทุกๆ กิจกรรมจนครบกระบวนการทำวิจัยในชั้นเรียน เพียงแต่มีการกำหนดปฏิทินการส่งงานให้แก่ผู้เรียนได้ปฏิบัติและรับผิดชอบดำเนินการตามปฏิทินที่ผู้สอนกำหนด นอกจากนี้ ในส่วนของนักศึกษา พบว่า มีส่วนน้อยที่ผู้เรียนได้กำหนดปฏิทินการทำงานของตนเอง แต่ยังไม่ได้มีแบบแผนของการกำกับตนเองที่เป็นรูปธรรม เป็นเพียงความต้องการส่วนบุคคล อาจารย์ประจำหลักสูตร และนักศึกษา มีทัศนะตรงกันว่า หากมีรูปแบบการเรียนการสอนด้วยแนวทางการเรียนรู้เชิงรุก และการกำกับตนเอง จะสามารถช่วยส่งเสริมสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากข้อมูลดังกล่าวนี้ สะท้อนให้เห็นว่า สถาบันผลิตครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียนด้วยแนวทางการเรียนรู้เชิงรุกและการกำกับตนเอง เนื่องจากกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก จะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และจดจำได้มากถึง 70-90% (Dale, 1965) ฉะนั้น หากผู้สอนสามารถสอดแทรกกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ให้ผู้เรียนอยู่ตลอด แต่ในขณะเดียวกันผู้สอนจะต้องให้การอำนวยความสะดวก ให้คำปรึกษา รวมถึงให้กำลังใจผู้เรียนในการปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียน จะส่งผลให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้อของผู้สอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น และผู้เรียนจะได้รับพัฒนาสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียนได้ครบตามหลักสูตรและครูสภาพกำหนด ในขณะที่การจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐานในระดับอุดมศึกษา ถือว่ามีความสำคัญ และเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษาในระดับนี้ เนื่องจากจะต้องผลิตกำลังคนที่มีความสามารถฝีมือ และริเริ่มสร้างสรรค์เพียงพอ เพื่อเป็นฐานของความสามารถในการแข่งขัน ในระดับนานาชาติ (Suwannawayla, 2002) และเป็นฐานของสังคมอุดมปัญญา (Society Learning) จึงต้องพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถในการแสวงหา ความรู้ด้วยตนเอง และเกิดทักษะการคิดในเชิงระบบคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ และคิดริเริ่มสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ๆ ได้ ตลอดจนเกิดทักษะในวิชาชีพ ทักษะชีวิต ทักษะทางสังคม และการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Office of the Higher Education Commission, 2010) ฉะนั้นนักศึกษาครูในฐานะที่จะไปเป็นบุคลากรวิชาชีพครู อย่างครุมืออาชีพในอนาคต จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาและฝึกฝนตนเองให้มีสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียน เนื่องจากครูที่มีสมรรถนะ

การวิจัยในชั้นเรียน จะมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร รวมถึงสามารถนำองค์ความรู้ดังกล่าวมาพัฒนาตนเอง และพัฒนาวิชาชีพให้เกิดความเจริญก้าวหน้าได้เป็นอย่างดี

ผลการสัมภาษณ์อาจารย์ประจำหลักสูตรและนักศึกษา สาขาวิชาภาษาไทย จากสถาบันผลิตครู ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อประเมินความต้องการและความจำเป็นในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนด้วยแนวทาง การเรียนรู้เชิงรุกและการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียน สำหรับนักศึกษาครู สาขาวิชาภาษาไทย ปรากฏผลการวิจัย ดังนี้

ผลการสัมภาษณ์อาจารย์ประจำหลักสูตร พบว่า อาจารย์ส่วนใหญ่ต้องการรูปแบบการเรียนการสอน ที่บูรณาการกับการเรียนรู้เชิงรุกและการกำกับตนเอง สอดคล้องกับปณิธานว่าด้วยเรื่องการจัดการศึกษาของ UNESCO คือ Learning to Know, Learning to do, Learning to with the others, Learning to be แนวการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวนี้ ครูผู้สอนต้องเน้นทักษะสำคัญของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 และจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) อันเป็นแนวการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะที่สำคัญ ซึ่งจะนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมายการเรียนรู้ที่กำหนดเป็นไปตามแนวทางการศึกษา 4.0 (Sinthapanon, 2017) โดยมองว่าการเรียนรู้เชิงรุกเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง โดยการได้รับคำแนะนำจากครูผู้สอน อย่างใกล้ชิด เปิดโอกาสให้ครูผู้สอนได้ใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายในลักษณะผสมผสาน มีการวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง ในที่สุดจะช่วยให้ นักเรียนเกิดแรงจูงใจจนสามารถชี้นำตลอดชีวิตในฐานะผู้ฝึกฝนการเรียนรู้ (Phakdichit, 2014) นอกเหนือจากนี้ การเรียนรู้เชิงรุกยังเป็นแนวการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฟัง พูด อ่าน เขียน และแสดงความคิดเห็น ขณะลงมือทำกิจกรรมและในขณะเดียวกันผู้เรียนต้องใช้กระบวนการคิดโดยเฉพาะกระบวนการคิดขั้นสูง คือ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า ในสิ่งที่กำลังกระทำอยู่ด้วย (Dechakhup, and Yindisuk, 2017) นอกจากนี้ หากผู้เรียนสามารถกำกับตนเองในการเรียนรู้ได้ จะส่งผลให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วมด้วยความกระตือรือร้น เกิดแรงจูงใจ และนำมาซึ่งการปฏิบัติ ซึ่งถือเป็นกระบวนการบังคับตนเอง (Self-Directive Process) ที่ผู้เรียนเปลี่ยนรูปความสามารถด้านจิตใจไปยังทักษะทางวิชาการ นั่นคือ ผู้เรียนสร้างสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้ของตนเองจากเป้าหมายของตนเอง เพื่อให้กระบวนการกำกับตนเองมีประสิทธิภาพ (Zimmerman, 1989) จากแนวคิดดังกล่าวจึงส่งผลให้ผู้เรียนสามารถกำกับตนเองในการทำวิจัยในชั้นเรียนให้ประสบความสำเร็จตรงตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้มีประสิทธิภาพ

ทำนองเดียวกับผลการสัมภาษณ์นักศึกษา พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและความสามารถในการกำกับตนเอง โดยนักศึกษาสามารถอธิบายเกี่ยวกับลักษณะของการเรียนรู้เชิงรุกว่ามีลักษณะของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นกระบวนการที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมดำเนินการในกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อสร้างความเข้าใจที่ลึกซึ้ง ด้วยการเชื่อมโยงผู้เรียนกับเนื้อหาในองค์ความรู้ที่เป็นข้อเท็จจริง แนวความคิด และทักษะผ่านกิจกรรมที่ผู้เรียนได้ปฏิบัติหรือลงมือทำ ชิ้นงานและใช้กระบวนการคิด ค้นคว้า และแสวงหาความรู้ ไตร่ตรอง สะท้อนความคิด การอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น (Think Hard) เกี่ยวกับสิ่งที่ผู้เรียนได้ลงมือทำ ผู้เรียนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการสร้างการเรียนรู้ของตนเอง (Office of the Basic Education Commission, 2017) นอกจากนี้ผู้สอนและ

ผู้เรียนควรได้มีโอกาสออกแบบสื่อการเรียนรู้ร่วมกัน สามารถสะท้อนผลการเรียนรู้ของตนเองได้ การวัดการประเมินผลควรเน้นการวัดประเมินผลตามสภาพจริง (Naiphat, 2015) ในประเด็นความสามารถกำกับตนเอง นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจในบางประเด็น โดยสามารถอธิบายได้ว่าเป็นการที่บุคคลมีความสามารถในการวางแผนเป้าหมาย การวางแผน และกำกับพฤติกรรมของตนเองในการเรียนรู้ได้ อันส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ต้องการ

สรุป

การสรุปเปรียบเทียบสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนสำหรับอาจารย์ประจำหลักสูตรและสำหรับนักศึกษา พบว่า ค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index: PNI) ระหว่างสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน มีความแตกต่างกันทั้ง 2 ด้าน คือ ด้านที่ 1 ความต้องการและความจำเป็นเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนด้วยแนวทางการเรียนรู้เชิงรุกและการกำกับตนเอง สำหรับอาจารย์ประจำหลักสูตร โดยรวมมีค่า PNI = 0.22 ในขณะที่สำหรับนักศึกษา โดยรวมมีค่า PNI = 0.19 และด้านที่ 2 ความต้องการและความจำเป็นเกี่ยวกับการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียน สำหรับอาจารย์ประจำหลักสูตร โดยรวมมีค่า PNI = 0.29 ในขณะที่สำหรับนักศึกษา โดยภาพรวมมีค่า PNI = 0.16

ผลการสัมภาษณ์อาจารย์ประจำหลักสูตรและนักศึกษาครู สาขาวิชาภาษาไทย สถาบันผลิตครู ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ทั้งอาจารย์ประจำหลักสูตรและนักศึกษา มีความต้องการในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนด้วยแนวทางการเรียนรู้เชิงรุกและการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียน เนื่องจากการเรียนรู้เชิงรุก เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองจากการลงมือปฏิบัติ ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน โดยการได้รับคำแนะนำจากครูผู้สอนอย่างใกล้ชิด เปิดโอกาสให้ครูผู้สอนได้ใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายในลักษณะผสมผสาน มีการวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง (Authentic Assessment) และหากผู้เรียนมีความสามารถในการกำกับตนเองในการเรียนรู้ได้ จะส่งผลให้ปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียนได้ประสบผลสำเร็จตรงตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

นำผลการวิจัยมาเป็นข้อมูลพื้นฐานสำคัญในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนด้วยแนวทางการเรียนรู้เชิงรุกและการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียน สำหรับนักศึกษาครู ในสาขาวิชาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน ด้วยแนวทางการเรียนรู้เชิงรุกและการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียน สำหรับนักศึกษาคณะ สาขาวิชาภาษาไทย เป็นข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญมากก่อนการยกร่างรูปแบบการเรียนการสอน ฉะนั้นผู้วิจัยจึงต้องให้ความสำคัญกับการกำหนดเครื่องมือการวิจัยให้เหมาะสมและสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้อย่างครบถ้วน

2.2 ควรนำผลการวิจัยไปปรับใช้ในการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน ด้วยแนวทางการเรียนรู้เชิงรุกและการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านอื่นๆ ที่จำเป็นต่อการพัฒนาวิชาชีพครู สำหรับนักศึกษาคณะ สาขาวิชาภาษาไทย เพื่อเตรียมความพร้อมการเป็นครูมืออาชีพในอนาคต

References

- Bandura, A. (1986). *Social foundations of thought and action: A social cognitive theory*. Englewood Cliffs NJ: Prentice – Hall.
- Bonwell, C. C., & Eison, J. A. (1991). *Active Learning: Creating Excitement in the Classroom*. Washington D.C.: ERIC Clearinghouse on Higher Education.
- Chantawanich, S. (2010). *Qualitative data analysis*. Bangkok: Chulalongkorn Publishing University.
- Dale, Edgar. (1965). *Audio – Visual Methods Teaching*. (2nd ed.) New York: Holt, Rinehart and Winston.
- Dechakhap, P., & Yindisuk, P. (2017). *7C skills for teachers 4.0*. Bangkok: Chulalongkorn University.
- Iamsuphasit, S. (1998). *Theories and techniques of behavior modification*. (3rd ed.). Bangkok: Publisher of Chulalongkorn University.
- Kaeocharoenkit, N. (2007). *The role of the teacher in organizing activities and methods of implementing the Active Learning guidelines*. Retrieved July 25, 2019, from <http://www.itie.org>.
- Krutthong, K. (2013). *Teaching and learning management Research-Based Learning (RBL)*. Retrieved October 25, 2013, from <http://isdc.rsu.ac.th/kmweblog.php?page=detail&id=2>
- Naiphat, O. (2015). *Measuring learners in the modern world of 21st century learning. Documentation for Moral and Ethical Evaluation (According to the standard Framework National qualifications -TQF)*. Bangkok: Srinakharinwirot University.
- Office of the Basic Education Commission (2017). *PLC Process Driving Training Manual (Professional Learning Community) Professional learning community. To school*.

- Office of the Higher Education Commission (2010). *Handbook of Internal Educational Quality Assurance, Higher education institutions 2010 (November 2010 issue)*. Bangkok: Office of the Higher Education Commission.
- Phakdichit, Y. (2014). *Results of the learning process of the project model in the course study. Develop a curriculum*. Nakhon Sawan: Faculty of Education, Nakhon Sawan Rajabhat University.
- Pintrich, & De-Groot. (1990). *Understanding and Self-Regulation Learning*. San Francisco: Jossey-Bass Publishers.
- Sinthapanon, S. (2017). *Modern teachers and learning to Education 4.0*. Bangkok: Chulalongkorn University.
- Suwannawayla, C. (2002). *Thai Higher Education*. Bangkok: Faculty of Education, Chulalongkorn University.
- The Secretariat of the Teachers Council of Thailand. (2013). *Practice Manual for Extension of Educational Professional License*. Bangkok: The Teachers Council of Thailand.
- Wattayu, K. (2005). *Research to improve educational quality*. Bangkok: Thanaporn Printing.
- Zimmerman, B. J. (1989). A Social Cognitive View of Self-Regulated Academic Learning. *Journal of Educational Psychology*, 81(3), 329–339.